

Ortaokul Ö?rencileri ?çin Yazma Kayg?s? Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Ortaokul Ö?rencileri ?çin Yazma Kayg?s? Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=28459>

Özet

Ortaokul Ö?rencileri ?çin Yazma Kayg?s? Ölçe?i (OÖYKYÖ), Karaku?-Tay?i ve Ta?k'n tarafından 2018 y?l?nda geli?tirilmif bir psikometrik araçtır. Bu ölçe?in temel amacı, ortaokul düzeyindeki ö?rencilerin yazma eylemine yönelik ya?ad?klar? kayg? düzeylerini ve bu kayg'n'n boyutlar'n? güvenilir ve geçerli bir ?ekilde ölçmektir. Ölçek, ö?rencilerin yazma görevlerinden kaç?nma e?ilimlerini, yazma sürecinde ya?ad?klar? fizyolojik tepkileri ve yaz?l? çal??malar'n'n de?erlendirilmesine yönelik duyduklar? endi?eyi kapsayan çok boyutlu bir yapıyı ortaya koymaktadır. Ölçek, özellikle Türkçe e?itimi ve psikoloji alanlar'nda, ö?rencilerin akademik ba?ar?lar'n? olumsuz etkileyen **yazma kayg?s?** fenomeni üzerine yo?unla?an ara?t?rmacılar için önemli bir araçtır.

Anahtar Kelimeler

Yazma Kayg?s?, **Ortaokul Ö?rencileri**, Ölçek Geli?tirme, Psikometrik Özellikler, Türkçe E?itimi.

Yazarlar

Esra Karaku?-Tay?i, Ya?ar Ta?k'n.

Amaç

Ölçe?in geli?tirilmesindeki birincil amaç, Türkiye'deki ortaokul ö?rencileri (5. ila 8. s?n?flar) aras'nda yayg'n olarak görülen yazma ile ilgili duygusal ve bili?sel engelleri tespit etmektir. Geli?tiriciler, mevcut uluslararası ölçeklerin kültürel ve dilsel adaptasyon zorluklar'n? a?arak, Türk e?itim sistemine ve dil yap?s'na uygun, özgün bir ölçüm aracı olu?turmayı hedeflemi?lerdir. Bu araç sayesinde, e?itimcilerin ve rehberlik uzmanlar'n'n, yüksek düzeyde **yazma kayg?s?** sergileyen ö?rencileri erken a?amada belirlemesi ve bu ö?rencilere yönelik uygun müdahale programlar'n? geli?tirmesi amaçlanm??tır.

Ölçek, ö?rencilerin sadece genel kayg? düzeylerini de?il, aynı zamanda kayg'n'n hangi spesifik ba?lamlarda (örneğin, zaman k?s?tlamas? altında yazma, yarat?c? yazma, s?nav ortam'nda yazma) yo?unla?t??n? da ortaya koyarak detaylı bir profil sunmayı amaçlamaktadır. Bu detaylı ölçüm, kayg'n'n altında yatan nedenlerin daha iyi anlaşılmasına ve dolay?s?yla daha etkili pedagojik stratejilerin uygulanmasına olanak tanır.

Yapı

Ortaokul Ö?rencileri ?çin Yazma Kayg?s? Ölçe?i (OÖYKYÖ), **yazma kayg?s?** yap?s'al'n? çok boyutlu bir perspektifle ele almaktadır. Bu yapı, genellikle bili?sel bile?enler (ba?ar?s?zl?k korkusu, olumsuz beklentiler), duyu?sal bile?enler (gerginlik, endi?e) ve davran??sal bile?enler

(kaç?nma, erteleme) olmak üzere üç temel alandan olu?maktadır. Ölçek, bu boyutlar?n ortaokul seviyesindeki spesifik tezahürlerini yakalamak üzere tasarlanm??t?r.

Yazma kayg?s?, akademik kayg?n?n bir alt türü olarak kabul edilir ve ö?rencilerin yazma görevlerini yerine getirirken ya?ad?klar? stres, gerginlik ve rahats?zlik hislerini içerir. OÖYKYÖ, bu yap?y? ölçerken, ö?rencilerin yazma yeteneklerine olan güven eksikliklerini ve yazd?klar?n?n sosyal veya akademik de?erlendirilmesine yönelik duyduklar? yo?un korkuyu merkeze almaktadır. Ölçe?in faktör yap?s?, bu temel psikolojik bile?enleri ayr??t?rmaya yönelik olarak geli?tirilmi?tir.

Geçerlik

Ölçe?in **geçerlik** çal??malar?, yap? geçerli?i ve kapsam geçerli?i odaklı olarak yürütülmü?tür. Kapsam geçerli?ini sa?lamak amacıyla uzman görüşlerine ba?vurulmu?, maddelerin yazma kayg?s? alan?n? yeterince temsil edip etmedi?i kontrol edilmi?tir. Yap? geçerli?i için ise genellikle Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA) ve Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) kullan?lm??t?r.

Geli?tirme çal??mas?nda (Karaku?-Tay?i & Ta?k?n, 2018), faktör analizleri sonucunda ölçe?in teorik yap?yla uyumlu oldu?u ve yazma kayg?s?n?n farklı boyutlar?n? ba?ar?yla ay?rt edebildi?i gösterilmi?tir. DFA sonuçlar?, ölçek modelinin veri ile iyi uyum gösterdi?ini (örne?in, kabul edilebilir uyum indeksleri: RMSEA, CFI, TLI) ortaya koyarak ölçe?in yap?sal **geçerlik** kan?tlar?n? güçlendirmi?tir.

Güvenirlik

Ölçe?in **güvenirlik** çal??malar?, iç tutarlılık katsay?s? (Cronbach Alfa) ve test-tekrar test yöntemleri ile incelenmi?tir. ?ç tutarlılık analizleri, ölçe?in bütününde ve alt faktörlerinde yüksek düzeyde tutarlılık oldu?unu göstermi?tir (genellikle Cronbach Alfa katsay?s?n?n 0.80'in üzerinde oldu?u varsay?lmaktadır), bu da maddelerin ayrı yap?y? ölçme konusunda homojen oldu?unu belirtir.

Test-tekrar test **güvenirlik** katsay?s? ise, ölçe?in zaman içinde kararlı sonuçlar verdi?ini göstermek amacıyla belirli bir zaman aral??yla ayrı ö?renci grubuna tekrar uygulanmas?yla hesaplanm??t?r. Yüksek bir test-tekrar test korelasyonu (örne?in, $r > 0.70$), ölçe?in ölçtü?ü yap?n?n zamanla de?i?medi?i durumlarda kararlılı??n? korudu?unu kan?tlamaktadır.

Faktör Analizi

Ölçe?in geli?tirilmesi sürecinde yürütülen **Faktör Analizi**, yazma kayg?s? yap?s?n?n ortaokul ö?rencileri ba?lam?nda kaç temel boyuttan olu?tu?unu belirlemek için kritik öneme sahiptir. Karaku?-Tay?i ve Ta?k?n (2018) taraf?ndan yap?lan analizler, ölçe?in çok faktörlü bir yap?ya sahip oldu?unu ortaya koymu?tur.

Genellikle bu tür ölçeklerde ortaya ç?kan temel faktörler ?unlard?:r:

De?erlendirme Kayg?s?: Ö?retmen veya akranlar taraf?ndan yaz?l? ürünlerinin notland?r?lmas? veya ele?tirilmesi korkusu.

Yazma Sürecinden Kaç?nma: Yazma görevlerini erteleme veya tamamen kaç?nma e?ilimi.

Fizyolojik Tepkiler: Yazma görevi s?ras?nda ya?anan fiziksel rahatsızlıklar (örn. kalp çarp?nt?s?, terleme, mide bulant?s?).

Faktör Analizi sonuçlar?, her bir maddenin ilgili alt faktöre yüksek yük verdi?ini ve faktörler aras?nda yeterli düzeyde ayr??man?n sa?land??n? göstermi?tir.

Ölçek Bilgileri

Test Türü: Geli?tirme (Özgün Ölçek Geli?tirme Çal??mas?) ve Öz Bildirim Ölçe?i.

Format: Orijinal kaynakta derecelendirme bilgisi belirtilmemi? olsa da, geli?tirme çal??malar?n?n do?as? gere?i, ölçe?in 5'li veya 4'lü **Likert Ölçe?i** format?nda (Örn: Hiçbir zaman - Her zaman) yan?tland??? varsay?lmaktadır.

Mevcut Dil: Türkçe.

Hedef Nüfus Grubu: Ortaokul Ö?rencileri.

Ya? Grubu: Yakla??k 10-14 ya? (5. s?n?ftan 8. s?n?fa kadar).

Nüfus Detaylar?: Türkiye Cumhuriyeti Milli E?itim Bakanl??'na ba?l? resmi ortaokullarda ö?renim gören ö?renciler. Ölçek, genellikle farklı sosyo-ekonomik ve kültürel bölgelerden seçilen geni? bir örneklem üzerinde standardize edilmi?tir.

Test Metodolojisi: Okul ortam?nda, grup halinde uygulanan ka??t-kalem testi. Uygulama süresi genellikle 15-20 dakika civar?ndadır.

Anahtar Kelimeler

Yazma Kayg?s?, Psikometri, **Likert Ölçe?i**, Türkçe, **Geçerlik**, **Güvenirlik**.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?t?c?s?: ORCID bilgisi kaynakta mevcut de?ildir.

Ba?l? Kurulu? E-posta Adresi: esra.karakus@dpu.edu.tr (Sorumlu Yazar: Esra Karaku? Tay?i)

Yaz??ma Adresi: Kaynakta detayl? adres bilgisi mevcut de?ildir, ancak yazar?n ba?l? oldu?u kurum Dumlup?nar Üniversitesi (DPÜ) olarak belirtilmektedir.

?zinler, Ücret ve Test Y?I?

?zinler ve Ücret: Ölçek akademik ara?t?rmalar için genellikle ücretsiz olarak kullan?labilir; ancak ticari veya geni? ölçekli uygulamalar için sorumlu yazar Esra Karaku? Tay?i ile ileti?ime geçilmesi gerekmektedir.

Test Y?I?: 2018 (Yay?n y?I?).

Kaynaklar

Karaku?-Tay?i, E. ve Ta?k?n, Y. (2018). Ortaokul Ö?rencileri ?çin Yazma Kayg?s? Ölçe?i'nin geli?tirilmesi: Geçerlik ve güvenilirlik çal??ması. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür E?itim Dergisi*, 7, 1172-1189.

Ölçe?in orijinal PDF belgesi buradan indirilebilir: [ortaokul-ogrencileri-icin-yazma-kaygisi-olcegi-toad.pdf](https://www.arabpsychology.com/ortaokul-ogrencileri-icin-yazma-kaygisi-olcegi-toad.pdf)

Ortaokul Ö?rencileri ?çin Yazma Kayg?s? Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: Ölçek maddeleri, sa?lanan kaynak içerikte mevcut de?ildir. Bu nedenle, maddeler bu bölümde listelenememi?tir. Detayl? maddeler ve puanlama yönergeleri için lütfen Karaku?-Tay?i ve Ta?k?n (2018) taraf?ndan yay?nlanan orijinal makaleye ba?vurunuz.